

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: V., bytom T., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. X. zo dňa 13. novembra 2008, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 12Sd 358/2008-28 z 2. apríla 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 2. apríla 2009, č.k. 12Sd 358/2008-28, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie odporkyne z 13. novembra 2008 č. X., ktorým uložila navrhovateľovi vrátiť sumu 10.800,- Sk ako neprávom vyplatený úrazový dôchodok, ktorý prijímal od 14. septembra 1993 do 13. septembra 2003 vo výške 90,- Sk mesačne, pričom si nesplnil ohlasovaciu povinnosť o vzniku nároku na čiastočný invalidný dôchodok.

Krajský súd v zrušujúcom rozsudku neuznal 10-ročnú prekluzívnu lehotu a vyslovil sa o práve odporkyne požadovať vrátenie neprávom vyplatených dávok tri roky spätne od 17. júla 2003.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie a žiadala pre nesprávne právne posúdenie veci zmenu prvostupňového rozsudku a potvrdenie jej rozhodnutia. Podľa odporkyne § 107 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb. jednoznačne upravuje otázku preklúzie nároku na vrátenie neprávom vyplatených dávok alebo ich častí tak, že tento nárok zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď orgán sociálneho zabezpečenia túto skutočnosť zistil, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. O skutočnosti, že navrhovateľ mal od 1.1.1977 priznaný čiastočný invalidný dôchodok, sa odporkyňa dozvedela až z listu MV SR doručeného 17.7.2003. Rozhodnutím z 18.8.2003 bolo preto uložené vrátiť sumu 10.800,- Sk za obdobie od 14.9.1993 do 19.9.2003. Po vykonanom dokazovaní v súlade s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR 1 Sž-o-NS 149/2004 z 27.4.2006 a 2So/77/2006 z 27.9.2007 bolo vydané rozhodnutie 13.11.2008 s poukazom aj na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu z 27.4.2006. Odporkyňa poukázala na to, že lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu o zrušení rozhodnutia je vecne správne, pokiaľ v dôvodoch na str. 5 v druhom odseku konštatoval, že navrhovateľovi bola uložená opätovne povinnosť vrátiť dávky, a to aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2So/77/2006 z 27.9.2007, čo však už bližšie krajský súd nekonkretizoval. Odvolací súd preto poukazuje na obsah dôvodov predmetného rozsudku najvyššieho súdu, o.i. na citáciu rozsudku dovolacieho senátu 1 Sž-o-NS 149/2004 uvedenú na strane 2 posledný odsek rozsudku 2So/77/2006, podľa ktorého (cit.): „Rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo 4. apríla 1977 číslo HS-22761/14-1977 bol navrhovateľovi s účinnosťou od 1. júla 1977 priznaný čiastočný invalidný dôchodok vo výške 808 Sk mesačne. Navrhovateľ preto od 1. januára 1977 mal nárok aj na úrazový dôchodok, aj na čiastočný invalidný dôchodok. Po vykonaní úpravy podľa § 55 a § 56 zákona č. 121/1975 Zb. (ak prichádzala do úvahy), sa čiastočný invalidný dôchodok mal zlúčiť s úrazovým dôchodkom. Vzhľadom na skutočnosť, že čiastočný invalidný dôchodok

bol vyšší, malo ho vyplácať Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako platiteľ vyššieho dôchodku. Zodpovedá skutočnosti, že navrhovateľ nespĺnil svoju oznamovaciu povinnosť, ktorú mal vo vzťahu ku každému z orgánov sociálneho zabezpečenia, ktoré mu vyplácali dávku sociálneho zabezpečenia. Napriek tomu však z doterajšieho dokazovania, ktoré vykonal správny orgán a ktoré neskôr posudzoval súd v konaní o preskúmaní rozhodnutia odporkyne, nemožno zistiť, či skutočne navrhovateľovi bola vyplácaná dávka, ktorá mu nepatrila, lebo pred vykonaním povinného zlúčenia úrazového dôchodku s čiastočným invalidným dôchodkom nárok na úrazový dôchodok nezanikol. Zaniknúť mohol úrazový dôchodok až po jeho zlúčení s čiastočným invalidným dôchodkom, ktoré však odporkyňa ani Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky doteraz nevykonali. Nemohla preto odporkyňa vymáhať preplatok na dávke za obdobie, v ktorom nebolo preukázané, že nárok na dávku zanikol. Zmena platiteľa dávky nemohla mať a ani nemala za následok zánik nároku na dávku, a to zvlášť s prihliadnutím na skutočnosť, že prostriedky na výplatu každej z uvedených dávok plynuli zo štátneho rozpočtu. Treba ešte zdôrazniť, že na dávky sociálneho zabezpečenia, poskytované navrhovateľovi, sa vzťahovalo ustanovenie § 157 zákona č. 121/1975 Zb. v znení neskorších predpisov, ktoré upravovalo nároky na niektoré dávky z čias pred 1. januárom 1957. V súlade s uvedeným predpisom dávky poskytované podľa prv platných predpisov, a to aj úrazové dôchodky vyplácané podľa predpisov o dôchodkovom poistení platných pred 1. januárom 1957 mohli sa znížiť alebo odňať, len pokiaľ by to pripúšťali uvedené predpisy, a ak nebolo ďalej uvedené inak. Ak požívateľovi niektorej z dávok uvedených v § 157 odsek 1 zákona č. 121/1975 Zb. vznikol nárok na dôchodok z dôchodkového zabezpečenia, po úprave týchto nárokov pri súbehu podľa § 65 ods. 2 a § 66 citovaného zákona, sa dávka zlučovala s dôchodkom z dôchodkového zabezpečenia do jediného dôchodku a považovala sa za tento dôchodok. Nárok na doterajšiu dávku po jej zlúčení zaniká. Takto zlúčený dôchodok vypláca orgán, ktorý vyplácal vyšší dôchodok“. (koniec cit.)

V uvedenej veci už odvolací súd vyslovil, že „odporkyňa neriešila doposiaľ otázku existencie preplatku na dávke a doterajšie výsledky dokazovania považuje odvolací súd za neúplné a zamerané len na otázku plynutia času a nie na skutkové okolnosti vzniku preplatku“ (cit. ods. 4 str. 3 rozsudku 2So/77/2006). Na tomto názore odvolací súd zotrváva aj po vydaní nového rozhodnutia odporkyňou, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní. Podľa odvolacieho súdu rozhodnutie odporkyne neobsahuje skutkové okolnosti potvrdzujúce vznik preplatku a nevyporiadala sa ani s právnymi dôvodmi „aj so zreteľom na ustanovenie § 157

zák.č. 121/1975 Zb., ako to naznačil vo svojom rozsudku dovolací súd na strane 6“ (cit. rozsudok 2So/77/2006). Odvolací súd nepovažuje za dostatočné zdôvodnenie vzniku preplatku len konštatovanie, že „MV SR vykonal súbeh čiastočného invalidného dôchodku a úrazového dôchodku od 1.1.1977...“, bez uvedenia skutkových okolností „vykonania súbehu“ a jeho reálneho dopadu na výšku dávok navrhovateľa. V konaní tiež zostalo neozrejmé tvrdenie navrhovateľa uvedené na pojednávaní, že sumu 10.800,- Sk mu odporkyňa vyplatila dňom 29.4.2008 (str. 21 p.v. súdneho spisu). Vydanie preskúmaného rozhodnutia z 13.11.2008, pokiaľ uvedené tvrdenie je súvisiace s výškou požadovaného preplatku, stráca právne ale aj logické opodstatnenie. Krajský súd sa nezaoberal uvedenými nedostatkami rozhodnutia odporkyne a jej rozhodnutie zrušil len z dôvodu nepreskúmateľného výkladu otázky preklúzie (ods. 1 str. 5 rozsudku krajského súdu).

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 OSP prvostupňový rozsudok ako vecne správny vo výroku potvrdil s tým, že na zrušenie rozhodnutia sa vzťahujú dôvody tohto rozhodnutia.

Súd účastníkom nepriznal náhradu trov konania, keďže navrhovateľovi trovy nevznikli a odporkyňa nemá nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková